

- AIOS Janine Hogewoning in Bardo
- Cursus verzorgenden
- Ontmoet coördinator vrijwilligers, Léonie Schutter

# NIEUWSBRIEF BARDO

Zomer 2024

## Ontmoeten en het ongeziene zichtbaar maken

Motie aangenomen. Unaniem. Mooi nieuws. De Tweede Kamer wil dat onderzocht wordt hoe scholing in palliatieve zorg standaard onderdeel wordt in de medische opleidingen. En niet alleen daar krijgt scholing in palliatieve zorg meer aandacht. Bardo Leerhuis biedt samen met KWF en Amsterdam UMC scholingen aan voor verzorgenden, verpleegkundigen en artsen. De eerste scholingstrajecten zijn inmiddels afgerond en smaken naar meer. Gedurende dit en het hele volgende kalenderjaar staan nieuwe scholingen ingepland.



Een andere ontwikkeling is de mogelijkheid voor co-assistenten (geneeskundestudenten die stage lopen) om in Bardo stage te lopen. Deze mogelijkheid bieden we samen met de VU en hospice Kuria aan. Dit aanbod komt naast de al aanwezige stageplekken in Bardo voor dokters, geestelijke verzorgers en verpleegkundigen in opleiding. In deze nieuwsbrief delen we enkele ervaringen hierover. Op deze manier krijgt palliatieve zorg meer 'smoel', komt het beter tot uitdrukking. Zorgverleners (zowel huidige als toekomstige) kunnen zich zo makkelijker verdiepen in palliatieve zorg. Daarmee komt er niet alleen meer aandacht voor het hospice, maar wordt vooral het achterliggende gedachtegoed van palliatieve zorg meer zichtbaar. Voor palliatieve zorg geldt namelijk dat het niet heel

anders is dan bij een gewone ontmoeting. Als mensen elkaar voor het eerst treffen is het aftasten. Veel dingen zijn nog onbekend en ook onzichtbaar. Daar waar mensen zich veilig voelen, ontstaat ruimte om het ongeziene zichtbaar te maken. Om een inkijkje te geven in wat er aan de binnenkant speelt. Ook rafelige kanten kunnen dan gedeeld worden. De naderende dood zet vaak tal van gedachten en emoties in gang. Ook die mogen er zijn. Juist merken dat je niet alleen bent in het zo persoonlijke proces van sterven ontspant. Palliatieve zorg biedt geborgenheid om het ongeziene te laten zien. In de gezamenlijkheid koesteren we het leven op het moment dat de dood aanstaande is. 🍷

Christiaan Rhodius juli 2024, arts bij Bardo

### Bardo leert en deelt

Een van onze belangrijke pijlers is het leerhuis waarin we actief een aanbod bieden aan geaccrediteerde scholingen, interviews en (introductie) cursussen voor nieuwe vrijwilligers. We doen dat graag in samenwerking met onze netwerken, onderwijsinstellingen zoals het UMC en O2PZ en andere hospices. Bardo wil met eigen docenten daarmee een spil zijn in regionale en landelijke scholingen. Het eerste half jaar mochten we een mooi aantal cursisten ontvangen.

De Basisscholing Palliatieve Zorg krijgt in de tweede helft een mooi vervolg. De scholing is interactief opgezet met praktijkgerichte casuïstiek voor zorgverleners die nog geen scholing over palliatieve zorg hebben gevolgd en worden incompany en via open inschrijving verspreid door heel het land aangeboden. Van harte uitgenodigd om hieraan bij ons deel te nemen.



Simone Koops-Ouwerkerk  
directeur

# Bardo ontmoet

*Janine Hogewoning*

## Verbinding tussen jong en oud voor prachtige ouderenzorg

**Drie maanden liep Janine Hogewoning vol energie rond in Bardo als AIOS (arts-assistent in opleiding). Zij liep stage in het kader van haar opleiding tot specialist ouderengeneeskunde bij Gerion in Amsterdam. Wat zijn haar ervaringen in het hospice? Waarom maakte ze deze keuze als jonge arts voor de kerndoelgroep ouderen?**



### Kiezen voor geneeskunde

"Als kind had ik helemaal niet het idee dat ik ooit arts zou worden.", vertelt Janine. "Totdat ik 17 was. Ik vond het menselijk lichaam interessant, maar ook vooral de psyche. Dus heb ik gekeken op de open dagen psychologie en geneeskunde, welke allebei raakvlakken hebben met gedrag, communicatie en gezondheid (mentaal dan wel lichamelijk). Uiteindelijk heb ik gekozen voor de opleiding geneeskunde in Leiden."

### Communicatie en psychologie

"Ik vond de co-schappen het allerleukst; dan ga je met patiënten in gesprek en kom je er achter dat een groot gedeelte van ons vak gaat over communicatie en psychologie. Mijn interesses kwamen daar samen. Tijdens mijn coschappen bracht ik vooral tijd door in het ziekenhuis, waardoor ik weinig ervaring had met wat er buiten die omgeving gebeurde. Maar toen ik mijn eerste baan buiten het ziekenhuis kreeg, voelde ik meer ruimte en tijd om te beoordelen wat het beste voor mijn patiënten was en of mijn keuzes daarop aansloten. Bovendien merkte ik dat ik meer regie had over mijn eigen agenda. Het bleek beter bij me te passen, en tot op de dag van vandaag ben ik nog steeds blij dat ik buiten het ziekenhuis werk."

### Ervaringen in het hospice

In Bardo zijn onze patiënten onze leermeesters en we nemen er de tijd voor. Je bouwt hier iets op. Je leert iemand kennen en ook de familie eromheen. "Een hospice is de laatste plek, hier zie je dat sterven echt een proces is, van heel dichtbij. Je kunt zien waar de patiënt en familie in de laatste dagen, weken en maanden mee bezig zijn en waar ze doorheen gaan. Je bent hier, meer dan in het verpleeghuis, bezig met comfort bieden. Je zit daarin met elkaar op 1 lijn."

"Iets wat ik nog nooit heb gezien in de zorg zijn de reacties van patiënten die ik in Bardo ontmoet: 'fantastisch, ik ben dankbaar, ik voel me een koningin.' Je gunt iedereen het laatste stuk van zijn leven een plek waar de zorg is zoals hier. Je gunt iedereen die kwaliteit van leven."

"De kracht van het hospice zijn zeker ook de vrijwilligers. Het is bijzonder om te zien hoeveel vrijwilligers zich hiervoor inzetten. Ook valt mij de sereniteit en rust op van deze plek. Dat ervaar ik ook zo in het werken, waarbij ik niet het gevoel heb achter de feiten aan te lopen en ook echt de tijd te kunnen nemen om naar de patiënt te luisteren en te kijken wat iemand nodig heeft. In de ouderenzorg bij dementie kan deze communicatie soms een uitdaging zijn, des te belangrijker wordt de non-verbale communicatie. Zo kan je er ook achter komen wat iemand nodig heeft. Palliatieve zorg heeft een holistische benadering. Het gaat om de hele mens en ook de naasten. In de specialisatie ouderengeneeskunde leer je ook vanuit meerdere domeinen naar iemand kijken i.p.v. alleen kijken naar de ziekte."

### Waarom de keuze voor ouderengeneeskunde?

Wat maakt dat je kiest voor werken met ouderen als jonge dokter? "Het heeft misschien geen hip gehalte, maar wel zoveel te bieden. Oudere mensen hebben veel levenservaring en als je daar goed naar luistert, kan je veel van hen leren. Ze weten te genieten van de kleine dingen en daar kan ik weer van leren. Naarmate je ouder wordt, kan de problematiek ook complexer worden. Elke persoon is uniek en een nieuwe puzzel. Ik vind die uitdaging leuk. Daarnaast krijg ik de kans om mensen te begeleiden in het laatste stukje van hun leven. De dood en de weg daarheen vind ik interessant, omdat dan dat stukje kwaliteit van leven veel belangrijker wordt. Wat is nou echt belangrijk?"

### Hospiceplek voor elke oudere?

Er zijn verschillende plekken waar de laatste zorg geleverd kan worden, onder andere thuis, in het verpleeghuis en in het hospice. Het is niet realistisch om iedereen een hospiceplek te bieden. Daarvoor zijn niet voldoende vrijwilligers en plekken. Het vraagstuk is, kan de zorg ook thuis geleverd worden? Het zou goed zijn als artsen, verpleegkundigen, casemanagers en vrijwilligers eerder in de thuissituatie betrokken zijn bij palliatieve patiënten. Het is mooi om te zien hoe sommige familieleden deze zorg op zich nemen in de thuissituatie."

### Wat kunnen wij, buiten je enthousiasme, leren van jou en in Bardo verbeteren?

"Ik heb hier veel dingen geleerd, die ik meeneem. Als ik een tip mag geven, dan zou ik toch adviseren om meer te doen aan de bekendheid van het hospice en uitdragen hoe fijn het hier ook kan zijn. Je ziet hier tevreden mensen die ook nog rust hebben."

### Terugblik

Het is voor mij een bevestiging dat ik de goede keuze heb gemaakt: de ouderenzorg. Werken in hospice combineren met het werken met mensen met dementie zou mij leuk lijken, waarbij kwaliteit van leven, psychologie en (non verbale en verbale) communicatie weer samen komen."

Hierna gaat Janine nog 1 stage lopen om specialist te worden en haar overtuiging te volgen. Maar niet nadat zij heeft genoten van een heerlijke vakantie. We komen haar vast nog tegen als specialist ouderengeneeskunde. 📍

# Bardo verbindt

Heeft u een mooie ervaring of bijzonder verhaal over de zorg of ondersteuning van Bardo en wilt u deze delen in de nieuwsbrief? Mail dan naar [info@hospicebardo.nl](mailto:info@hospicebardo.nl).



## Creativiteit verbindt door en voor onze patiënten en naasten

Naast de zorg die we in Bardo en bij mensen thuis verlenen zijn er geweldige initiatieven van patiënten, naasten en ondernemers die maatschappelijk verbinden. Initiatieven die vaak verrassen. Leven in de laatste fase verdient alle comfort die direct verband houdt met de zorg en ondersteuning die we kunnen bieden. Met naasten, vrijwilligers. Hieronder een paar voorbeelden met grote dank aan de patiënten en familie.

Op koningsdag hadden we in Bardo onze eigen lintjesregen voor de patiënten bij het ontbijt, gemaakt door creatieve vrijwilliger Corine. En dat vierden we met een oranje tompouce.



Het team ontving van een nabestaande een heel creatief zelfgemaakt gelukspoppetje. Zo lief.

## Verwendag 9 april

Bardo organiseerde de eerste verwendag samen met Adamas Centrum voor naasten in de ondersteuning thuis. Een dagje ontspannen en contact hebben met lotgenoten, kan extra steun geven. Casemanager Bea Zijlmans vertelt er graag meer over.

"We hebben een super leuke dag georganiseerd, mensen hadden de keuze uit twee onderdelen: Armbandjes maken, een stukje maken met groen en bloemen, positieve gezondheid en nagels manicuren en lakken in een mooi kleurtje. 2 onderdelen in de ochtend en 2 in de middag. Na ontvangst met koffie/thee en wat lekkers werden de naasten meegenomen door onze vrijwilligers Ingeborg, Agnes, Petra en Macha voor het ochtend programma. Vervolgens nuttigden we een heerlijke lunch verzorgd door een cateraar. Daarna volgde het middagprogramma. Tussendoor kregen naasten Reiki (verzorgd door Anne en Myra) een handmassage (door Tineke) en of een stoelmassage door Corine. Er werd heel wat afgekletst tussen naasten en alle lieve mensen van Bardo die hier aan meegewerkt hebben. Ter afsluiting kregen mensen nog een goodiebag mee!! Het was een super mooie verwendag met behulp van een dreamteam!!!"

Reacties van de naasten: "Even geen zorgen vandaag. Ik hoef even niet te zorgen. Fijn om zo verwend te worden. Alle aandacht is even voor mij. Er is leven naast ziek zijn. Ik moet door met leven. Tijd voor mijzelf."



door Leo Spruit

## Voetbalmiddag voor het team van Haute Equipe bij Bardo

Op uitnodiging van Hospice Bardo en buurtvereniging Het Oude Buurtje, organiseerde Jessica van Haute Equipe een voetbalfestijn met medewerkers van de firma op het veldje voor Bardo.

### Wat was hier zo bijzonder aan?

Een hospice is een instelling met een huiselijke sfeer waar palliatieve terminale zorg wordt gegeven. Ongeneeslijk zieken kunnen hier worden verzorgd tot aan hun overlijden. Bardo is een 'High Care Hospice' en staat op een prachtige groene plek met uitzicht op de Geniedijk en het Fort van Hoofddorp en even verder kun je de molen 'de Eersteling' zien. Het ligt in de wijk het Oude Buurtje en meer in het bijzonder aan het Jansoniushof.

Deze plek is heel bewust gekozen voor het hospice juist omdat midden in de samenleving verbindingen kunnen worden gelegd tussen mensen die midden in het leven staan en mensen die afscheid gaan nemen. Haute Equipe is een bedrijf dat zich vooral bezighoudt met het maken van verbinding tussen groepen in de samenleving en adviseert op een aantal gebieden onder het motto:

### Haute Equipe brengt

- inwoners & overheid
  - bestuur, beleid & uitvoering
  - beleidsdomeinen & vakgebieden samen.
- Het was een warm welkom dat de sportievelingen van Haute Equipe ten deel viel



op het terras. Bardo vertelde hoe belangrijk het is dat er activiteiten rond Bardo plaatsvinden en dat het bijdraagt tot begrip en acceptatie van de functie van het hospice. Het weer was geweldig en de sfeer ook. De inzet was 100%, tekenend voor de instelling van de deelnemers. De conclusie luidt: **alleen maar winnaars!** Zoals werd opgemerkt: 'wat is het hier verrassend mooi, een verborgen parel!'

# Bardo zorgt

**Ontmoet haar snel: onze kersverse coördinator vrijwilligers Léonie Schutter. Inmiddels kun je haar niet meer missen in Bardo, Léonie Schutter is al zo'n 5 maanden vol enthousiasme aan de slag voor onze vrijwilligers. Hoog tijd om haar beter te leren kennen.**

## Waarom heb je op deze functie gereageerd?

"De laatste 12 ½ jaar werk ik als freelance journalist en tekstschrijver, specifiek voor de zorg- en uitvaartbranche. Hoewel ik van dit werk houd, voelde ik me op den duur te veel een eenpitter en miste ik het contact met mensen naast de contacten die ik als journalist onderhoud. Voordat ik zelfstandig ondernemer was, werkte ik als HR-adviseur bij uiteenlopende organisaties en was gewend om samen te werken met anderen. Dat miste ik. Bardo zat al in mijn netwerk en de vacature sloot volledig aan bij wat ik zocht. De functie als vrijwilligerscoördinator biedt me de kans om meer in contact te zijn met mensen waardoor ik betere balans heb in mijn werk en andere aspecten van mezelf. Bovendien vind ik het heel leuk dat ik dit werk met een duo collega, Hajnalka Sziklai, kan doen.

## Hoe vind je de functie tot nu toe?

"Tot nu toe vind ik het werk erg leuk. Ik werk 20 uur per week en kan dit goed combineren met mijn freelance opdrachten. Bij Bardo ben ik zowel hands-on bezig als bezig met de lange termijn. Mensen doen vrijwilligerswerk vanuit hun hart en betrokkenheid, zeker in een hospice. Dat spreekt me enorm aan. Het is een bijzondere werkomgeving, zo op het snijvlak van leven en dood. De diversiteit aan vrijwilligers is als een veelheid van kleuren, daar houd ik van. Als coördinator kan ik eraan bijdragen dat mensen hier kunnen doen wat zij graag doen en als vrijwilliger verschillende kanten van zichzelf kunnen ontplooiën.

## Wat kenmerkt jou in je werk en persoonlijk leven?

"Eerlijkheid, rechtvaardigheid, enthousiasme en energie. Onrechtvaardigheid kan me echt raken. Als ik kijk naar maatschappelijke ontwikkelingen en wat er sinds de verkiezingen gebeurt in Nederland, kan ik mij er echt over verbazen dat mensen zich niet breder informeren. Wat mij kenmerkt als mens probeer ik ook mee te nemen in mijn werk, zowel als coördinator vrijwilligers bij Bardo als in mijn werk als freelance journalist en tekstschrijver.



## Hoe zorg je voor de vrijwilligers bij Bardo?

Bij Bardo vinden we het belangrijk dat vrijwilligers een goed beeld krijgen van de organisatie, wat het vrijwilligerswerk inhoudt en daarin op een prettige manier worden begeleid. Dit begint met een persoonlijk kennismakingsgesprek, gevolgd door de mogelijkheid om een keer mee te lopen. Tussentijds houden we contact. We bieden specifieke scholingen aan voor zorg- en gastvrijwilligers, naast een uitgebreide introductie. Zo krijgen zorgvrijwilligers bijvoorbeeld uitleg over de handelingen die ze moeten verrichten, terwijl bloemen- en tuinvrijwilligers leren op the job. De trainingen die we aanbieden, in samenwerking met twee andere lokale hospices, zijn een goed voorbeeld voor de zorg en aandacht die Bardo heeft voor haar vrijwilligers.

## Spreekt dit je aan en wil jij ook iets doen in Bardo?

Wil je je inzetten voor iemand die jouw zorg en ondersteuning nodig heeft? Van betekenis zijn kan op verschillende manieren in Bardo. Ben je een buitenmens? Dan ben je van harte welkom als tuinvrijwilliger in onze mooie tuinen. Geen groene vingers? Dan ben je misschien een perfecte gastvrijwilliger. Je ontvangt mensen, beantwoordt de telefoon en vragen of maakt een lekkere lunch, serveert een kopje thee of koffie voor onze patiënten en/of hun bezoek. Of maak een praatje met een luisterend oor. 📞

## Meer weten?

Bel met 020-333 4700 en vraag naar Léonie of Hajnalka. Mailen kan ook: [coördinatievrijwilligers@hospicebardo.nl](mailto:coördinatievrijwilligers@hospicebardo.nl). Meer informatie over hoe jij je talenten kan inzetten vind je op onze site <https://hospicebardo.nl/team-bardo/vrijwilligers/>

## Het Bardo teamuitje

**We koesteren onze vrijwilligers en organiseren met veel plezier een jaarlijks teamuitje voor hen. Dit jaar sloegen we met elkaar een balletje bij midgetgolfbaan Haarlem en genoten daarna van een BBQ op het terras van Bardo. Een korte impressie van deze zonnige dag.**



# Bardo ontmoet

## Bardo en scholingen



**Twee derde van de zorgverleners voelt zich onvoldoende geschoold op het gebied van palliatieve zorg, en de groep mensen met ongeneeslijke ziekte neemt toe. Om deze groeiende groep mensen passende zorg te kunnen bieden, is een landelijk scholingsprogramma ontwikkeld en opgestart in samenwerking met KWF en VUmc. De scholingen zijn ontwikkeld met experts uit het werkveld en de uitvoering wordt verzorgd in samenwerking met regionale partners. Daar draagt Bardo graag actief aan bij. De afgelopen maanden mochten we 10 verzorgenden in huis ontvangen die deelnamen aan de scholing.**

### Verzorgenden aan het woord

We spraken met 5 deelnemers van de cursus voor verzorgenden in Bardo gedurende de periode van 27 maart tot en met 8 mei. En vroegen Angelique, Beaudine, Desiree, Joanneke en Trudy hoe zij de cursus beleefden. Allen vinden het werk wat ze doen volmondig: "geweldig". Je moet die passie wel hebben in hun mening, want "het draait om mensen. Je doet werk dat er echt toe doet. Voor en met mensen. De ene keer is het begeleiden, de andere keer is het bieden van een luisterend oor. Een knuffel hier en daar, maar ook onderbroekenlol."

De verzorgenden werken in allemaal verschillende huizen in Haarlemmermeer en omstreken: zorgcentra Meerlanden, Amstelring Wijkzorg, RIBW-Kam, Thuiszorg De Ronde Venen en Zonnehuisgroep Amstelland. Ze bezoeken vandaag de lessen voor de 4<sup>e</sup> keer. Over het algemeen zijn ze heel positief. "Deze cursus is totaal anders dan de vorige. Inhoudelijk veel prettiger en sluit heel mooi aan bij ons werk. We proberen het bewustzijn over palliatieve zorg te vergroten en daar met elkaar antwoorden te vinden. Nu al wordt al overal op beknibbeld, je moet veel meer administratie doen terwijl het om de zorg gaat. We willen uitleggen wat

palliatieve zorg is door mensen die weten waar het over gaat. "Zonder leven geen dood en andersom." "Deze cursus is voor ons een feest van herkenning, niet alle collega's pakken het op om te erkennen dat een patiënt in de palliatieve fase terecht komt. Een specialist ouderengeneeskunde kan ook de plank misslaan door een te late constatering daarvan. Dat komt ook omdat veel artsen nog denken: 'we moeten instaan voor het leven.' Dat is wat je leert, maar is niet de realiteit, het wordt steeds meer: zorgen voor de weg naar de dood toe. Dat doe je door het leven te eren, maar je gaat wel naar de dood toe."

"In Ronde Venen is het contact met de huisartsen prima, zij willen graag afstemmen en de thuiszorg erbij betrekken. In deze cursus kun je je kennis uitdiepen en gebruiken in het overleg van de dagelijkse praktijk.' We horen nieuwe dingen bijvoorbeeld met betrekking tot pijnmedicatie. Als mensen graag thuis willen sterven, hoe kun je dat voor hen hun naasten regelen? Aandacht en zorg, het liefst in de eigen omgeving. Hoe krijgen we dat voor elkaar? Voor een nieuwe lichte verzorgenden moeten er centjes en capaciteit bij. Dat maakt het werk zwaar. We moeten gaan omdenken." "We mochten meedoen om ook weer deze kennis over te dragen aan onze collega's. Herhaling maar ook nieuwe dingen. Bijv. de verhalen van Jan Berkvens, over spirituele zorg. Dat mag wel meer aandacht krijgen. Uitdiepen wat we doen. Kennis delen zoals wat de casemanagers van Bardo doen. Zoek elkaar op. En vooral: raad de cursus aan bij collega's."



### Palliatief redeneren

Selwyn van Aerde, zorgmanager bij Bardo is één van de docenten van de cursus verzorgenden en deed de aftrap: wat is palliatieve zorg

en wat is het verschil tussen palliatie en gewoon behandeld worden voor overlijden? Wat is het doel? Wat is het verschil tussen zorgen voor palliatieve patiënten en 'gewone' patiënten." Hoe heeft hij het als docent beleefd?. "Als je naar de doelgroep kijkt zie je dat deze patiënten niet meer actief behandeld worden maar worden wel hun symptomen verzwakt behandeld. Dat vraagt om proactief denken vanaf het moment dat iemand slecht nieuws krijgt en dan iemand als palliatief markeren. Ik probeer theorie en praktijk te combineren. Niet meer actief behandelen is een markeringspunt. Ik vraag de cursisten. Wat zie jij bij de patiënt en hoe ga je palliatief redeneren?"

Door te kijken naar je patiënt. Kennis o.b.v. je observatie. De verzorgenden zijn in de lead daarin. en "het gaat om proactief handelen o.g.v. je kennis. Er zijn allerlei testen waar je op kunt scoren. Als verzorgenden zijn zij de vertegenwoordiger van de patiënt. Ik benadruk dat het gaat om hun reflectie waarin ze de koppeling maken tussen theorie en praktijk." Toets of je informatie overkomt. Ze noemden medicatie en de voorbeelden van Jan, de geestelijk raadsman, die hen raakten. Tijdens de terminale fase zitten in de logistiek nog gaten." "We hebben het bijvoorbeeld uitgebreid gehad over de Time out waarin het bewustzijn van patiënten wordt verlaagd, mensen zijn letterlijk doodmoe. Door sedatie kunnen mensen dieper in de verlaging van bewustzijn en ervaren rust. Het vraagt nogal wat van mensen, wat zie je. Is de sedatie genoeg? Je doel is dat iemand comfortabel is en zo niet dat je moet gaan handelen. "Lichamelijke verzorging, reutelen, droge mond. Het praktische onderdeel was heel in de cursus heel belangrijk."

Ben je nieuwsgierig naar deze cursus en zou je (collega) verzorgenden hier graag deelgenoot van maken? De twee reeks staat al klaar voor het komende najaar. Welkom.



### Cursus Verzorgenden

**Locatie:** Fysiek in Hoofddorp  
**Aanbieder:** Hospice Bardo - Leerhuis  
**Tijd:** 13.00 - 16.30 uur  
**Data:** woensdag 11, 18, 25 september 2024  
en woensdag 9, 16 oktober 2024  
**Aanmelden:** [amc.registraid.com/palliatieve-zorg/verzorgenden](http://amc.registraid.com/palliatieve-zorg/verzorgenden)

### Cursus Verpleegkundigen

**Locatie:** Fysiek in Hoofddorp  
**Aanbieder:** Hospice Bardo - Leerhuis  
**Tijd:** 13.00 - 16.30 uur  
**Data:** dinsdag 26 november 2024  
en dinsdag 3, 10 december 2024  
**Aanmelden:** [amc.registraid.com/palliatieve-zorg/verpleegkundigen](http://amc.registraid.com/palliatieve-zorg/verpleegkundigen)

## Uit de vrijwilligersraad

Voorlichting en educatie begint ook binnen Bardo. Daarom organiseren we 4 maal per jaar team-bijeenkomsten met alle beroepskrachten en vrijwilligers waarbij we een thema bij de kop pakken.



Zo ook op 22 maart die in het teken stond van: Spirituele én Complementaire zorg. Met als centrale vraag: **wat drijft jou nou specifiek om bij Bardo te werken?** Onder leiding van geestelijk verzorgers Jan Berkvens en Anke de Lange werden 2 groepen gevormd en startte een interactief programma.

In de uitnodiging was gevraagd een favoriet muziekstuk in te zenden en zo opende de middag dan ook met het prachtige nummer van BLØF: Mooie dag!! Er werden casussen uitgelicht, uiteraard met toestemming van nabestaanden en stellingen aangeboden. Leerzaam maar ook luchtig.

In groepjes van drie wandelden we half uurtje lekker en vertelden elkaar wat de reden is geweest om vrijwilliger of beroepskracht te worden bij Bardo. Iedereen typeerde door dat door één woord op te schrijven dat Bardo kenmerkt.

Tegen het einde van de middag kwam het verzoek aanvullingen/ideeën te geven voor de diverse facetten van complementaire zorg die Bardo momenteel biedt. Met de gezellige VrijMiBo, onder het genot van een hapje en drankje, sloten we de middag af.

Namens de  
Vrijwilligersraad  
**Ingeborg Robijn,**  
voorzitter  
vrijwilligersraad



## Giften

Wat fijn dat we van zoveel mensen en ondernemers een gift voor Bardo hebben ontvangen. Mede dankzij deze giften kan het werk van Bardo worden voortgezet en uitgebreid.

NAAM	GIFT
Anoniem E	1.000,-
BSS Events, <i>donatie Bardo staat als een huis</i>	500,-
Remonstrantse Gemeente Oude Wetering	150,-
Anonieme gift	1.300,-
Mevrouw M.M.E. Bijnsdorp, <i>donaties n.a.v. overlijden</i>	145,-
Millenaar & van Schaik Transport BV, <i>donatie t.g.v. 100-jarig bestaan</i>	2.500,-
Mevrouw A. Geest-Vogelaar, <i>schenking n.a.v. overlijden echtgenoot</i>	1.000,-
Mevrouw P. Folst-Meekel, <i>in herinnering aan mw. E.A.G. Meekel</i>	50,-
3ICT B.V., <i>Bardo staat als een huis</i>	500,-
Mevrouw M. van Maaren-Deunhouwer, <i>gift na uitvaart echtgenoot dhr. L. van Maaren</i>	550,-
Anonieme gift	100,-
Mevrouw C. Hooper, <i>gift na overlijden mw. B.M. de Leeuw</i>	100,-
RK homo-emancipatie, <i>gift n.a.v. optreden Bedside Singers</i>	50,-
De heer D. Rookhuiszen, <i>donatie</i>	20,-
Anonieme giften	520,-

### Wil je ook een gift overmaken of Vriend worden?

Dat kan via rekeningnummer NL89 RABO 0324 5720 93 ten name van Stichting Vrienden van Hospice Bardo. U vindt alle informatie op onze website onder de button doneren.  
<https://www.hospicebardo.nl/steun-bardo/>



## Bardo in cijfers

### Van januari t/m maart 2024

Opnames hospice	19
Komend van thuis	9
Komend van Spaarne Gasthuis	5
Komend van andere ziekenhuizen/verpleeghuis	2
Komend via casemanagers ondersteuning thuis	3
Komend van elders	0
Overleden in hospice	20
Ontslagen uit hospice	0
Gemiddelde verblijfsduur hospice (dagen)	25,75
Kortste verblijfsduur hospice (dagen)	2
Langste verblijfsduur hospice (dagen)	79
Gemiddelde leeftijd bij opname (jaar)	73
Jongste patiënt hospice	49
Oudste patiënt hospice	91

**Colofon:** Bardo ondersteunt en zorgt voor mensen die niet meer te genezen zijn. In het hospice en thuis. Daarnaast ontwikkelt en deelt Bardo actief haar kennis en kunde over palliatieve zorg. Deze nieuwsbrief van Stichting Bardo en Stichting Vrienden van Hospice Bardo geeft donateurs en belangstellenden recente informatie over ontwikkelingen bij Bardo. Wil je je uitschrijven, je gegevens laten wijzigen of de nieuwsbrief voortaan digitaal ontvangen? Laat het ons weten via [info@hospicebardo.nl](mailto:info@hospicebardo.nl) of tel. 020 - 333 4700.

Aan deze nieuwsbrief werkten mee: **opmaak** Buro IK **drukwerk** Drukkerij Groen **verspreiding** Intermail **fotografie** Archief Bardo, Marianne van de Kreeke, Jackie van den Braak-Zitter **bijdragen** Christiaan Rhodius, Janine Hogewoning, Bea Zijlmans, Leo Spruit, Verzorgenden cursus palliatieve zorg, Selwyn van Aerde, Ingeborg Robijn **redactie** Christiaan Rhodius, Simone Koops-Ouwerkerk en Majo van der Meijden.

**Adres Bardo:** Burgemeester Jansoniusshof 11 • 2131 BM • Hoofddorp • Tel. 020 - 333 47 00 • [www.hospicebardo.nl](http://www.hospicebardo.nl)

### Volg ons op:

HospiceBardo  
 HospiceBardo

Nieuwsbrief Zomer 2024

Bladzijde 6 / 6